

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **J. V.,** zastoupen Mgr. Zdeňkem Burdou, advokátem, se sídlem Nad Rokoskou 1228/38, Praha 8, proti žalovanému: **Městský úřad Jičín**, se sídlem Žižkovo náměstí 18, Jičín, o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 4. 2017, č. j. 30 A 63/2016 - 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 4. 2017, č. j. 30 A 63/2016 - 39 (dále „napadený rozsudek"), jímž krajský soud zamítl žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného.

[2] Žalobce ve své **žalobě** ze dne 3. 6. 2016 popsal, že dne 16. 9. 2014 mu byl žalovaným proveden záznam 2 bodů na základě uložení pokuty v blokovém řízení, čímž žalobce dosáhl počtu 12 bodů. V mezidobí žalobce napadl 2 údajné přestupky z prosince 2013 a srpna 2012. Dne 16. 9. 2015 uplynulo 12 měsíců od okamžiku, kdy žalobci byla uložena pokuta v blokovém řízení, na základě které mu byl v registru řidičů zaznamenán naposledy

stanovený počet bodů. Domáhal se přitom aplikace ustanovení § 123e odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), podle kterého mu měly být po roce bez žádného protiprávního jednání zařazeného do bodového hodnocení odečteny 4 body, což se však nestalo. Správní orgán se přitom nemůže podle žalobce dovolávat toho, že bylo přerušeno tzv. námitkové řízení, neboť podáním námitek došlo k přerušení pouze běhu lhůty k odevzdání řidičského průkazu a lhůty k pozbytí řidičského průkazu. Lhůty, které se týkají odečtení bodů, se nepřerušují. Trval na tom, že záznamem stanoveného počtu bodů v registru řidičů ohledně dosažení 12 bodů a jeho oznámením, pokud jsou podány proti tomuto námitky, se v žádném případě nepozbývá odborná způsobilost k řízení motorového vozidla. Dovolával se přitom usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 114/2014 – 55, podle kterého záznam stanoveného počtu bodů v registru řidičů je trestem. Pokud je záznam stanoveného počtu bodů v registru řidičů trestem, námitky mají odkladný účinek, tak v souladu se zásadou presumpce neviny je protiústavní, aby ještě předtím, než bylo rozhodnuto o opravném prostředku, bylo možné hledět na pachatele jako na vinného, tedy jako na někoho, kdo již pozbyl odbornou způsobilost k řízení motorového vozidla. Žalobce se proto domáhal, aby soud uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí, dle kterého se provádí odečet 4 bodů žalobci z registru řidičů a provádí se záznam v registru řidičů o odečtení těchto 4 bodů z dosaženého počtu stanovených bodů řidiči.

[3] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku zrekapituloval jednotlivé úkony žalobce a žalovaného v dané věci, přičemž za podstatu věci označil to, zda žalovaný byl povinen provést odečet bodů z registru řidičů při splnění podmínek dle ustanovení § 123e odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu za situace, kdy již žalobce předtím dosáhl celkového počtu 12 bodů. Tuto otázku přitom posoudil Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 8 As 23/2010 tak, že po dosažení hranice 12 bodů nelze tyto body odečítat podle ustanovení § 123e odst. 1 zákona o silničním provozu. Na tomto závěru ničeho nemění rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, podle kterého záznam bodů je trestem

II. Kasační stížnost a vyjádření

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost, v níž uvedl, že kasační stížnost podává z důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Za zásadní označil to, že krajský soud zcela ignoroval rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního sp. zn. 6 As 114/2014, podle kterého je záznam stanoveného počtu bodů v registru řidičů trestem. Toto rozhodnutí tak překonalo dřívější judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek sp. zn. 8 As 23/2010). Považoval proto za nesprávné, pokud správní orgány vycházejí z teze, že dosažením 12 bodů se pozbývá odborná způsobilost k řízení motorového vozidla, a to navíc v situaci, kdy byly podány proti záznamu bodů námitky, které mají odkladný účinek. Setrval na argumentaci, že pokud je záznam stanoveného počtu bodů v registru řidičů trestem, námitky mají odkladný účinek, tudíž je s odkazem na zásadu presumpce neviny silně protiústavní, aby ještě předtím, než bylo rozhodnuto pravomocně o opravném prostředku, bylo možné hledět na pachatele jako na vinného, tj. jako na někoho, kdo již pozbyl odbornou

způsobilost k řízení motorového vozidla. Závěry krajského soudu s ohledem na změnu judikatury považoval za absurdní. Nemůže totiž být jeden trest, který předem platí (ztráta odborné způsobilosti), a pak druhý trest, jehož účinek lze odložit (záznam stanoveného počtu bodů). Měl za to, že pokud podá námitky proti záznamu, tak tím je automaticky odložena ztráta odborné způsobilosti. Za takové situace se mělo uplatnit pravidlo obsažené v ustanovení § 123e odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu o odečtu bodů, zvláště když z důvodu podání námitek mohl stěžovatel v mezidobí řídit. To, že se správní řízení protáhlo, mu nelze klást k tíži.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 27. 7. 2017 uvedl, že trvá na správnosti svého postupu. S názorem krajského soudu se tedy plně ztotožnil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána včas, osobou oprávněnou, jež je zastoupena advokátem, a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatele v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek takovými vadami netrpí a že kasační stížnost **není důvodná.**

[8] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkami nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Má-li rozhodnutí soudu projít testem přezkoumatelnosti, je třeba, aby se ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jednalo o rozhodnutí srozumitelné, s uvedením dostatku důvodů podporujících výrok rozhodnutí.

[9] V případě napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud neshledal jeho nepřezkoumatelnost ani pro nesrozumitelnost, a ani pro nedostatek důvodů. Ostatně samotný stěžovatel jeho obsahu porozuměl, neboť s tam uvedenými závěry věcně polemizuje v kasační stížnosti, v níž brojí proti věcnému posouzení předmětné sporné právní otázky, stran nároku na odečet bodů z registru řidičů. Krajský soud svůj rozsudek také náležitě odůvodnil, byť s tímto odůvodněním stěžovatel nesouhlasí.

[10] V tomto směru musí Nejvyšší správní soud konstatovat, že krajský soud reagoval na všechny žalobní námitky (což ostatně nerozporuje ani samotný stěžovatel), přičemž ten pouze namítá, že krajský soud jeho žalobní argumentace nesprávně uchopil, resp. že přehlédl podle jeho názoru zásadní judikatorní obrat v rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu ve vztahu k záznamu bodů do registru řidičů. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že správnost závěrů krajského soudu naplňuje kasační důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nikoli důvody nepřezkoumatelnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[11] Nejvyšší správní soud proto shledal, že nebyl naplněn kasační stížnost podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[12] Ve vztahu k naplnění kasačních důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. uvádí Nejvyšší správní soud následující:

[13] K otázce možnosti odečtu bodů v registru řidičů poté, co řidič dosáhl hranice 12 bodů, se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 5. 2011, č. j. 8 As 23/2010 – 89, v němž uvedl, že *„nepochybně je třeba, aby řidiči, který podal námitky proti záznamu, kterým bylo dosaženo 12 bodů, byl zachován odkladný účinek, alespoň pokud jde o důsledky, které dosažení 12 bodů má. Zákon spojuje s uplatněním námitek proti záznamu specifický následek, a sice přerušení lhůt k pozbytí řidičského oprávnění a odevzdání řidičského průkazu podle § 123c odst. 3. Řidič tak nadále má řidičské oprávnění a disponuje řidičským průkazem, který může využívat, byť již pozbyl odbornou způsobilost k řízení motorového vozidla. K překlenutí doby do rozhodnutí o námitkách proti záznamu o dosažení dvanácti bodů mohl zákonodárce nepochybně zvolit též jiná řešení. Mohl např. založit fikci, že se do nabytí právní moci rozhodnutí o námitkách na řidiče hledí, jako by dvanácti bodů nedosáhl. Obdobný důsledek by patrně nastal, pokud by zákon nic bližšího v tomto ohledu nestanovil a podání námitek proti dosud nepravomocnému záznamu bodů by mělo k pozbytí odborné způsobilosti „čistý“ odkladný účinek. Přesto tak zákonodárce neučinil a důsledky spojil výlučně s pozbytím řidičského oprávnění a povinností odevzdat řidičský průkaz.*

Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že specifický způsob odkladu účinků záznamu o dosažení celkového počtu 12 bodů byl zvolen právě proto, že zákon s plynutím času počítá v rovině hmotného práva v podobě odečítání bodů dle § 123e zákona. Právě proto nemá podání námitek vliv na existenci odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, ale „pouze“ na pozbytí řidičského oprávnění a tím spojenou povinnost odevzdat řidičský průkaz.

Podání námitek má tedy za následek situaci, kdy řidič i přes dosažení dvanácti bodů se může nadále účastnit provozu na pozemních komunikacích, neboť došlo k přerušení lhůty pro pozbytí řidičského oprávnění a povinnosti odevzdat řidičský průkaz. Tato skutečnost však nemůže zapříčinit odpočet bodů podle § 123e odst. 1 zákona, neboť podstata tohoto institutu je jiná. Dané ustanovení je možné aplikovat pouze za situace, kdy řidič ještě nedosáhl dvanácti bodů. ....“

[14] Nejvyšší správní soud má za to, že s ohledem na výše uvedené, naprosto jednoznačné závěry tohoto soudu, kterými je Nejvyšší správní soud sám vázán, nelze shledat kasační stížnost důvodnou, neboť je zjevné, že po dosažení 12 bodů v registru řidičů nelze odečíst žádné body postupem dle ustanovení § 123e zákona o silničním provozu. Dotčený řidič tedy může postupovat pouze v souladu s ustanovením § 123d zákona o silničním provozu a po uplynutí 1 roku od pozbytí řidičského oprávnění je oprávněn žádat o jeho vrácení. V opačném případě by preventivní a represivní smysl bodového systému nebyl naplněn, neboť by nedošlo k tomu, že by řidič, který dosáhl počtu 12 bodů, fakticky pozbyl řidičské oprávnění na dobu 1 roku, neboť by mohl (často účelově) prodlužovat řízení o námitkách proti zápisu bodů vedeného dle ustanovení § 123f odst. 4 zákona o silničním provozu, přičemž by v jeho průběhu byl nadále oprávněn řídit motorové vozidlo – v tomto období by se přitom maximálně snažil splnit podmínky pro odečet bodů dle ustanovení § 123e zákona o silničním provozu.

[15] Nejvyšší správní soud odmítá, že by výše uvedený rozsudek sp. zn. 8 As 23/2010 byl následnou judikaturou zdejšího soudu nebo Ústavního soudu překonán. Pokud se stěžovatel v tomto směru dovolává usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 114/2014 - 55, tak je nutné uvést, že citované usnesení rozšířeného senátu z rozsudku sp. zn. 8 As 23/2010 naopak vychází a nijak jej nepopírá, když popisuje, že i podle rozsudku sp. zn. 8 As 23/2010 má bodový systém sankční povahu. Nový náhled na danou oblast, ke kterému dospělo usnesení rozšířeného senátu, se týká pouze posuzování záznamu jednotlivých bodů za protiprávní jednání jako trestu ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a čl. 7 odst. 1 věty druhé Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Rozšířený senát tedy v žádném případě nerevidoval výše uvedené závěry obsažené v rozsudku sp. zn. 8 As 23/2010 o tom, že zákonodárce rozlišuje mezi pozbytím řidičského oprávnění a odkladným účinkem námitek dle ustanovení § 123f odst. 4 zákona o silničním provozu a pozbytím odborné způsobilosti dle ustanovení § 123c odst. 5 zákona o silničním provozu, u něhož není tímto předpisem odkladný účinek námitek stanoven. Citované usnesení rozšířeného senátu je tedy nutné vnímat jako „jisté doplnění“ závěrů obsažených v rozsudku sp. zn. 8 As 23/2010.

[16] Pokud tedy zdejší judikatura (viz. výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 5. 2011, č. j. 8 As 23/2010 – 89) dovodila nemožnost odečtu bodů v registru řidičů v případě, kdy řidič již dosáhl 12 bodů, nemůže se zdejší senát od této judikatury odchýlit. Tím by popřel imperativ ustanovení § 12 s. ř. s., podle kterého má tento soud zajišťovat jednotu a zákonnost rozhodování v oblasti správního soudnictví. Pokud takové rozhodnutí bylo vydáno a nebylo překonáno, nelze jej účelově měnit.

[17] Nejvyšší správní soud přitom v projednávané věci se stěžovatelem nesouhlasí ani v tom, že by zde byl jakýkoli prostor pro polemiku s výše uvedeným právním závěrem, na jejímž základě by bylo možné vytvořit ucelené konkurující právní úvahy ústavněprávní dimenze, které by výše citované závěry zdejšího soudu zpochybnily. Trvání na plnění právních povinností v oblasti dopravy v tom směru, že řidič, který opakovaně páchal dopravní přestupky a dosáhl tak 12 bodů v registru řidičů, může řidičské oprávnění získat zpět až po uplynutí 1 roku „zákazu činnosti“, nikoli prostřednictvím „natahování námitkového řízení“ podle ustanovení § 123f odst. 4 zákona o silničního provozu a dovozováním možnosti odpočtu bodů dle 123e téhož předpisu, nepovažuje Nejvyšší správní soud za nijak nepřiměřené, nezákonné či svévolné. Opačný závěr by naopak poskytl elegantní prostor pro obcházení bodového systému, jelikož by umožnil řidičům opakovaně páchajícím protiprávní jednání na úseku dopravy vyhnout se negativním důsledkům jejich protiprávních jednání v podobě pozbytí práva k řízení motorového vozidla na území České republiky po dobu jednoho roku.

[18] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji zamítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení; žalovaný, který měl ve věci úspěch, žádné náklady nad rámec běžné správní činnosti

nevynaložil, proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. prosince 2017

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu